
Deotymy

Dzielnice: Wola

Osiedla: Koło

Atrybuty:

Rok utworzenia nazwy: 1921

Opis

Deotyma wł. Jadwiga Łuszczewska (1834-1908) - poetka i pisarka, rodowita warszawianka. Swój pseudonim zaczerpnęła z "Uczty" Platona - tam imię to nosiła natchniona wieszczka. Była daleką krewną Henryka Sienkiewicza. Rodzice prowadzili modny w stolicy salon literacki, tutaj też pobierała nauki od samego Antoniego Wagi. Już jako nastolatka - kiedy tylko nie podróżowała po Europie - uczestniczyła w spotkaniach, często improwizując na tematy podsuwane przez gości. Od 1848 roku salon działał w dawnym pałacu Saskim, przebudowanym kilka lat wcześniej przez Adama Idzkowskiego dla kupca Skwarcowa. Prowadziła rozliczną korespondencję (m.in. z A. Mickiewiczem), przyjaźniła się z przedstawicielami śmietanki intelektualnej, np. z J. I. Kraszewskim. Swoją postawę patriotyczną pokazała podczas powstania styczniowego, wyjeżdżając wraz ojcem na zesłanie w głąb Rosji. Po powrocie do Warszawy zamieszkała z rodzicami w domu przy ul. Granicznej a po ich śmierci przeprowadziła się do kamienicy Olchowicza w al. Jerozolimskich. Nie było to jednak najlepsze miejsce na wskrzeszenie salonu rodziców - w 1871 roku przeprowadziła się więc do Kamienicy Wolffów (zbudowanej wg projektu Henryka Marconiego) na rogu ul. Marszałkowskiej 153 i Królewskiej 37. Tam - zawsze we czwartki, ale czasami również w soboty - prowadziła spotkania literackie, na których bywał m.in. A. E. Odyniec. Sama pisała wiersze i poematy (m.in. epos o wiktorii wiedeńskiej wzorowany na "Iliadzie" Homera), jednak w historii literatury zapisała się dwiema powieściami - "Panienska z okienka" oraz "Branki w jasyrze". Warte uwagi są również jej pamiętniki. W 1890 roku ciężko zachorowała - początkowo na serce, potem zaś na raka przełyku - przez co do śmierci nie opuszczała już domu, prowadząc jednak regularnie spotkania (ostatnie odbyło się na dwa tygodnie przed śmiercią). Spoczywa:

Cmentarz Powązkowski, kw. 64, rząd I, miejsce 20 (proj. Daniel Zalewski). Grób odnowiony dzięki funduszom zebranych podczas kwest Społecznego Komitetu Opieki nad Starymi Powązkami im. J. Waldorffa.

Ciekawostki

Powstała w latach 30, podczas budowy osiedla Towarzystwa Osiedli Robotniczych i Banku Gospodarstwa Krajowego. Deotyma, pod swoim prawdziwym nazwiskiem, była patronką dzisiejszej ul. Żmichowskiej, jednak zamieniono nazwy, a Łuszczewska, już jako Deotyma, wróciła na Wolę parę ulic dalej.

Stan obecny:

róg ul. Górczewskiej: **figura Chrystusa Miłosiernego.**

Nr 41: **kościół św. Józefa Oblubieńca i św. Jana Od Krzyża.** Powstał w latach 1938-9 i 1946-58 wg proj. Feliksa Michalskiego na miejscu drewnianej kaplicy. Jest to trójnawowa bazylika z ośmioboczną kopułą. Wewnątrz dekoracje polichromiczne Józefa Sławińskiego i droga krzyżowa w stylu sgrafitto. Inicjatorem budowy był zasłużony dla miejscowej ludności ks. Sitnik. Na ścianach umieszczono tablice pamiątkowe żołnierzy podziemia poległych w czasie wojny i zamordowanych przez komunistów.

Nr 48: **Blok osiedla Koło-Wschód WSM.** Powstał ok. 1950 wg proj. Heleny i Szymona Syrkusów. Według ówczesnych norm, mieszkanie M3 miało 37m². Bloki wykonano z gruzobetonu, który przepuszczał wodę i nie trzymał ciepła. W 1948 osiedle odwiedził **Pablo Picasso** i narysował w jednym z mieszkań (nr 28) swą Syrenkę, którą właściciele mieszkania, zmęczeni rozgłosem, zamalowali w 1953.

Pismo do właścicieli lokalu: Ob. Franciszka Sawicka.

Zarząd WSM nie stawia przeszkód w odnowieniu lokalu nr 28 przy ul. Deotymy 48 i wyraża zgodę na zamalowanie Syreny wymalowanej na ścianie pokoju przez artystę malarza Pikacco [pisownia oryginalna]. Polecenie telefoniczne tow. Wyrzykowskiego w dniu 12.VIII.1953.

WSM Osiedlowe Warsztaty Naprawcze nr 2 na Kole.

Nr 58: **Blok osiedla Koło-Wschód WSM.** Powstał ok. 1950-6 wg proj. Heleny i Szymona Syrkusów. Według ówczesnych norm, mieszkanie M3 miało 37m². Bloki wykonano z gruzobetonu, który przepuszczał wodę i nie trzymał ciepła. Mieszkali tu głównie robotnicy.

Bloki osiedla Koło-Wschód WSM. Powstały w 1950-6 wg proj. Heleny i Szymona Syrkusów. Według ówczesnych norm, mieszkanie M3 miało 37m². Bloki wykonano z gruzobetonu, który przepuszczał wodę i nie trzymał ciepła. W 1948 osiedle odwiedził Pablo Picasso i narysował w jednym z mieszkań swą Syrenkę, którą właściciele mieszkania, zmęczeni rozgłosem, zamalowali w 1953. Między Obozową a Czorsztyńską.

Bloki osiedla Koło-Górczewska. Powstały w 1960-5 wg proj. Krzysztofa Iacherta i Lecha Zaborskiego. Między Brożka a Górczewską.

Data nadania nazwy: 1921.07.05